

הכנסת העשרים וחמש

יוזם : חבר הכנסת יצחק פינדרוס

פ/25/2264

הצעת חוק לימוד חובה (תיקון – חינוך חינוך לפעוטות), התשפ"ג–2023

- תיקון סעיף 1 .1 בחוק לימוד חובה, התש"ט–1949¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 1 –
- (1) אחרי ההגדרה "רשות חינוך מקומית" יבוא :
- "פעוט" פירושו – אדם שבראשית שנת הלימודים היה באחד הגילים משלושה חודשים עד שלוש שנים; "
- (2) בהגדרה "הורים", במקום "של ילד או של נער" יבוא "של פעוט, של ילד או של נער", במקום "של הילד או של הנער" יבוא "של הפעוט, של הילד או של הנער", ובמקום "שהילד או הנער" יבוא "שהפעוט, הילד או הנער; "
- (3) בהגדרה "מוסד חינוך", אחרי "ללימוד שיטתי" יבוא "לפעוטות,."
- תיקון סעיף 6 .2 בסעיף 6(א)(1) לחוק העיקרי, לפני "מי שחל עליו" יבוא "פעוט או".
- תיקון סעיף 7 .3 בסעיף 7 לחוק העיקרי, בכל מקום, אחרי "לילדים ולנערים" יבוא "או חינוך חינוך לפעוטות".
- תיקון סעיף 7א .4 בסעיף 7א לחוק העיקרי –
- (1) בכל מקום, במקום "ילד או נער" יבוא "פעוט, ילד או נער";
- (2) בכל מקום, במקום "הילד או הנער" יבוא "הפעוט, הילד או הנער";
- (3) במקום "ילדים או נערים" יבוא "פעוטות, ילדים או נערים".
- תחילה .5 תחילתו של חוק זה בתחילת שנת הלימודים התשפ"ד.

¹ ס"ח התש"ט, עמ' 287.

דברי הסבר

הזכות לחינוך היא זכות יסוד בסיסית ואחריות המדינה למימושה עוגנה בחקיקה, ברמות שונות, לאורך השנים.

לחינוך בגיל הרך נודעת השפעה מכרעת על התפתחות האדם. החינוך לו זוכים פעוטות (גילאי אפס עד שלוש) משמעותי ביותר להתפתחותם הפיזית, הקוגניטיבית והנפשית. ללא טיפול נאות וסביבה תומכת ומאתגרת, התפתחות הפעוט עלולה להיפגע. למצער, פעוטות רבים אינם זוכים לחינוך וטיפול ראויים, והמדינה אינה מספקת מענה מתאים.

מעונות לפעוטות עולים הון עתק בישראל, החל מ-2,300 שקלים חדשים לחודש בגנים שמפוקחים על ידי משרד הכלכלה והתעשייה ועד 4,000 שקלים חדשים לחודש במעונות יום פרטיים. יש להדגיש כי מספר המקומות בגנים המפוקחים מוגבל, לכן בפני ההורים עומדות שתי ברירות קשות: לרשום את ילדיהם למעון פרטי ולקרוס תחת הנטל הכלכלי או לחילופין לוותר על שליחת הפעוט ובכך למנוע ממנו את זכות היסוד והסביבה התומכת לה הוא זקוק.

המצב הקיים מגדיל פערים חברתיים-כלכליים ויוצר חוסר שוויון הזדמנויות לפעוטות כבר בתחילת חייהם ובשלב משמעותי בהתפתחותם. על המדינה מוטלת החובה לאפשר שוויון הזדמנויות בחינוך, שוויון אשר ניתן לקדם רק על ידי מתן חינוך חינם נאות לפעוטות. יודגש שהצעת החוק אינה מחילה חובת לימוד על הפעוטות, אלא מחייבת את המדינה לספק לימוד חינם לפעוטות שהוריהם מעוניינים בכך.

העלות הכספית של החוק המוצע אמנם רבה, אך חלק ניכר מעלות זאת יכוסה על ידי כניסת הורים שנאלצים להישאר בבית עם ילדיהם למעגל העבודה. כיוון שמדובר באוכלוסייה שהיא נשית ברובה, השתלבותן של נשים אלו במעגל העבודה תגדיל את השוויון המגדרי ותעצים את מעמד האישה. הכניסה למעגל העבודה תשפר את מצבן הכלכלי של המשפחות, בכך שתוריד את תלותן בקצבאות הביטוח הלאומי, ובנוסף תתרום להגדלת התוצר הלאומי ולגידול בגביית המסים. על כן מוצע לקבוע כי חוק לימוד חובה יחול גם על פעוטות מגיל שלושה חודשים ומעלה, באופן שיחייב את המדינה להעניק חינוך חינם לפעוטות שהוריהם מעוניינים בכך.

הצעות חוק זהות הונחו על שולחן הכנסת העשרים על ידי חבר הכנסת יוסי יונה וקבוצת חברי הכנסת (פ/1617/20; הוסרה מסדר היום ביום י"ד בתמוז התשע"ח (27 ביוני 2018)), על ידי חבר הכנסת דב חנין וקבוצת חברי הכנסת (פ/3585/20; הוסרה מסדר היום ביום י"ד בתמוז התשע"ח (27 ביוני 2018)); (פ/5616/20), על ידי חבר הכנסת עודד פורר וקבוצת חברי הכנסת (פ/3386/20; הוסרה מסדר היום ביום י"ד בתמוז התשע"ח (27 ביוני 2018)) ועל ידי חברת הכנסת מרב מיכאלי (פ/5581/20); על שולחן הכנסת העשרים ואחת על ידי חבר הכנסת אבי ניסנקורן (פ/274/21) ועל ידי חבר הכנסת אילן גילאון וקבוצת חברי הכנסת (פ/277/21) ועל שולחן הכנסת העשרים ושלוש על ידי חבר הכנסת מיקי לוי (פ/561/23), על ידי חברת הכנסת עידיר כמאל מריח (פ/1175/23) ועל ידי חברת הכנסת אורלי פרומן (פ/1461/23), על ידי חבר הכנסת עודד פורר (פ/1746/23), ועל שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חבר הכנסת יצחק פינדרוס (פ/2348/24).

הצעות חוק דומות בעיקרן הונחו על שולחן הכנסת התשע-עשרה על ידי חבר הכנסת ניצן הורוביץ וקבוצת חברי הכנסת (פ/19/680), על שולחן הכנסת העשרים על ידי חבר הכנסת אילן גילאון וקבוצת חברי הכנסת (פ/20/506) ועל ידי חברת הכנסת מרב מיכאלי (פ/20/507); הוסרה מסדר היום ביום י"ד בתמוז התשע"ח (27 ביוני 2018), על שולחן הכנסת העשרים ושתיים על ידי חברת הכנסת אורלי פרומן וקבוצת חברי כנסת (פ/22/42), על ידי חבר הכנסת אילן גילאון וקבוצת חברי הכנסת (פ/22/421), על ידי חבר הכנסת עודד פורר וקבוצת חברי הכנסת (פ/22/613), על ידי חברת הכנסת אורלי לוי אבקסיס וקבוצת חברי הכנסת (פ/22/781) ועל ידי חברת הכנסת מרב מיכאלי (פ/22/1364) ועל שולחן הכנסת העשרים ושלוש על ידי חבר הכנסת ניצן הורוביץ (23/340), על ידי חברת הכנסת אורלי לוי אבקסיס (פ/23/504) ועל ידי חברת הכנסת מרב מיכאלי (פ/23/505) ועל שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חברת הכנסת עאידה תומא סלימאן (פ/24/2504), ועל שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חבר הכנסת אחמד טיבי (פ/25/180), על ידי חברת הכנסת עאידה תומא סלימאן וקבוצת חברי הכנסת (פ/25/371), על ידי חברת הכנסת אימאן חיטיב יאסין (פ/25/1387), על ידי חברת הכנסת אפרת רייטן מרום וקבוצת חברי הכנסת (פ/25/817), על ידי חבר הכנסת ואליד אל הואשלה (פ/25/1745), על ידי חברת הכנסת נעמה לזימי (פ/25/413) ועל ידי חברת הכנסת מרב מיכאלי (פ/25/2081).

הצעת החוק זהה לפ/24/2348 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ט"ו בשבט התשפ"ג (06.02.2023)